

Соломка Анастасія В'ячеславівна,
докторант кафедри державного управління
та самоврядування Інституту соціальних наук
і самоврядування Міжрегіональної Академії управління
персоналом, головний спеціаліст відділу роботи із
зверненнями громадян Солом'янської районної в місті
Києві державної адміністрації;

Соломка Тамара Миколаївна,
кандидат психологічних наук, доцент кафедри
психології Інституту соціальних наук і самоврядування
Міжрегіональної Академії управління персоналом

ПРОБЛЕМА ІННОВАТИКИ У КОНТЕКСТІ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВОЇ ПАРАДИГМИ

Анотація. У сучасному динамічному суспільстві в умовах жорсткої конкуренції обґрунтовано необхідність дослідження питання впровадження інновацій у різні сфери діяльності, а також вирішення проблем управління цим процесом. Здійснено аналіз інноватики відповідно до постмодерної риторики, де суб'єкт — клітинка в матриці соціальної детермінації, а ідея суб'єкта є соціальним конструктом, сформованим соціальними дискурсами.

Ключові слова: інноватика, інноваційні стратегії, постнекласична (постмодерна) соціогуманітарна наукова парадигма, суспільно-технічний прогрес.

**Соломка Анастасія Вячеславовна,
Соломка Тамара Николаевна**

ПРОБЛЕМА ИННОВАТИКИ В КОНТЕКСТЕ ПОСТНЕКЛАССИЧЕСКОЙ МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ НАУЧНОЙ ПАРАДИГМЫ

Аннотация. В современном динамичном обществе в условиях жесткой конкуренции обоснована необходимость исследования вопросов внедрения инноваций в различные сферы деятельности, а также решения проблем управления этим процессом. Осуществлен анализ инноватики в соответствии с постмодернистской риторикой, где субъект — ячейка в матрице социальной детерминации, а идея субъекта является социальным конструктом, сформированного социальными дискурсами.

Ключевые слова: инноватика, инновационные стратегии, постнеклассическая (постмодернистская) социогуманитарная научная парадигма, общественно-технический прогресс.

**Anastasiya Solomka,
Tamara Solomka**

THE PROBLEM OF INNOVATION IN THE CONTEXT OF POST-NON-CLASSICAL INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC PARADIGM

Abstract. *The necessity in the modern dynamic society in the conditions of strict competition is substantiated the question of the introduction of innovations in different spheres of activity, as well as solving problems of management of this process. Analysis of innovation in accordance with postmodern rhetoric, where the subject is a cell in the matrix of social determination, and the idea of the subject is a social construct, formed by social discourses.*

Key words: *innovation, innovative strategies, post-non-classical (postmodern) socio-humanitarian scientific paradigm, social and technological progress.*

Постановка проблеми

У сучасному динамічному суспільстві в умовах жорсткої конкуренції великого значення набуває впровадження інновацій в різні сфери діяльності. У зв'язку з цим гостро постає питання про адаптацію до змін, пов'язаних з впровадженням інновацій, та проблем управління цим процесом. Відзначимо, що досить часто інноваційна проблематика розкривається з позиції економіки і значно рідше розглядається з точки зору постнекласичної (постмодерної) соціогуманітарної наукової парадигми.

Однак саме такий підхід дає змогу виявити, чому впровадження інновацій або затягується, або здійснюється в неповному обсязі та з помітними перекручуваннями. Проблема здебільшого міститься не тільки і не стільки в техніко-технологічних або економічних контекстах, скільки в тій частині, де переважає людський фактор. Унаслідок застосування соціогуманітарного та суб'єктно-діяльнісного підходів стає більш очевидним, що саме призводить до значного зменшення конкурентних переваг і знецінення результатів впроваджуваної інновації.

Для постнекласичної наукової раціональності характерна суб'єктивація і соціологізація наукового знання, тому необхідна цілісна гносеологічна схема, в яку включений суб'єкт діяльності поряд з об'єктом і засобами пізнання.

Сучасна постнекласична парадигма соціально-філософських, культурних та гуманітарних досліджень оперує широкими методологічними узагальненнями і водночас долає макросоціальний рівень теоретичної рефлексії, виступаючи «місцем зустрічі» різних культур і різних практик самоздійснення суб'єкта, підкреслюючи, що «поза людською самореалізацією історії не існує».

Актуальність проблеми дослідження. 21 століття в соціогуманітарних науках в цілому та управлінських науках зокрема охарактеризувалося поворотом в настроях вчених, що знаменувало оновлення наявного запасу знань і визначень ситуації засобами інтерпретації соціальної реальності відповідно до філософії і психології особистості. Йде потужний процес «перемикання парадигми» від колишньої класичної філософії, яка домінувала десятиліття в гуманітарних науках в цілому та психології зокрема, до нової

філософії постмодернізму. Одну з радикальних теоретичних спроб викладу основних моментів теорії інноватики в сучасній постнекласичній парадигмі відтворюють кілька теорій, які склалися в ряді конкретних наук (філософії, соціології, психології, нейрофізіології).

В управлінській діяльності набувають актуальності питання розробки, адаптації (інноваційної сприйнятливості) й упровадження сучасних інновацій, що потребує певної професійної компетентності та психологічної готовності до інноваційної діяльності, насамперед керівних кадрів. Результати змін, сутність яких полягає в отриманні *сучасних наукових знань, продуктивного досвіду* щодо можливості здійснювати власний творчий пошук.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Термін «інновація» став активно використовуватися в перехідній економіці як самостійно, так і для позначення ряду споріднених понять; «інноваційна діяльність», «інноваційний процес», «інноваційне рішення» тощо.

Існуючі у межах наукового знання теоретичні та методологічні підходи до визначення суті інноваційного потенціалу пов'язані з інтерпретаційними моделями, які розкривають зміст соціальної природи і особливостей інноватики. У межах першого підходу, тобто *процесуального*, інновації характеризуються як процес, що включає всю сукупність певних видів діяльності, зокрема від різних досліджень до впровадження, цей підхід якнайповніше представлений такими дослідниками як Н. Бондарчук², В. Головатюк³, А. Маслюківська⁵, Б. Санто^{7;8}.

Відповідно до іншого підходу, який можна назвати *дієвим*, інновації розглядаються на основі наявного результату інноваційної діяльності, де увага акцентується переважно на системних поширених змінах (трансферах), пов'язаних із заміною та оновленням деяких елементів, а також доповненням системи новими елементами (А. Загородній⁴, О. Михайловська⁶).

Досліджувана проблема отримала також наукове обґрунтування у працях І. Беха, А. Зубка, В. Кременя, С. Максименко, де висвітлено психолого-педагогічний зміст інновацій та доведено їх вплив на якісне оновлення вітчизняної моделі освіти.

² Бондарчук Н. В. Соціальна складова державної політики розвитку інноваційного потенціалу України / Н. В. Бондарчук // Економіка та держава. — 2011. — № 5. — С. 126–128.

³ Головатюк В. М. Інвестиційна привабливість інноваційної сфери в контексті світового економічного розвитку / В. М. Головатюк // Наука та наукознавство. — 2012. — № 2. — С. 43–61.

⁵ Маслюківська А. О. Основні наукові підходи до визначення сутності та складових інноваційної діяльності, її місце в інноваційному процесі та особливості реалізації / А. О. Маслюківська // Проблеми науки. — 2012. — № 4. — С. 21–27.

⁷ Санто Б. Сила инновационного саморазвития / Б. Санто // Инновации. — 2004. — № 2. — С. 5–15.

⁸ Санто Б. Триединство знания и критерий превосходства / Б. Санто // Инновации. — 2007. — № 10. — С. 8–11.

⁴ Загородній А. Г. Інновації як об'єкт стратегічного аналізу / А. Г. Загородній // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — № 9(111). — С. 120–126.

⁶ Михайловська О. В. Шляхи розбудови інформаційної інфраструктури України та інтеграція у глобальний інноваційно-інвестиційний процес / О. В. Михайловська // Формування ринкових відносин в Україні. — 2009. — № 11. — С. 39–45.

Дослідженням сутності інноваційних змін в управлінській діяльності займаються як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники: К. Ангеловські, Л. Буркова, Л. Ващенко, В. Паламарчук, І. Підласий, К. Роджерс, В. Сластьоніна, Б. Чижевський, В. Чудакова, Ю. Швалб та інші.

Потребують додаткового розгляду питання щодо визначення сутності й змісту інноваційної діяльності в межах особистісної складової, а також особливостей управління в умовах інноваційних змін.

Мета статті. Здійснити аналіз феномену інноватики у контексті постнекласичної риторики та обґрунтувати необхідність дослідження в умовах жорсткої конкуренції та соціальної динаміки проблем управління процесами її впровадження.

Виклад основного матеріалу

Складний процес формування та реалізації механізмів інноваційного розвитку обумовлено неоднозначними підходами, як до визначення поняття «інновація», так і до обґрунтування методології дослідження інноваційного потенціалу, який потребує визначення співвідношення основних понять потенціал, інновація, інноваційний потенціал, управління, та визначення суті терміна «інноваційний процес» в контексті забезпечення стабільного соціального та економічного розвитку всіх галузей економіки держави.

Але реальна ситуація в Україні свідчить про відсутність стійкого розвитку галузей національної економіки, їх схильність до необґрунтованого розбалансування, що обумовлено внутрішніми проблемами, неспроможністю країни реалізувати структурну перебудову всіх секторів національної економіки відповідно до вимог сучасної інноваційної технологічної парадигми. Зволікання з проведенням зазначених структурних змін гальмує належний розвиток держави в цілому.

Основні проблемні аспекти розробки наукових основ інноваційної діяльності, ідентифікації та оцінки інноваційного потенціалу, а також ефективності його використання полягають у такому: недосконалість законодавчої та інформаційної баз інноваційної діяльності (відсутність чітких визначень інноватики відповідно до нормативно-правових актів і положень, що регулюють інноваційну діяльність); недостатня розробленість напрямів наукових досліджень, пов'язаних з оцінкою інноваційної діяльності; критеріальна множинність ефектів від впровадження інновацій (фінансовий, соціальний, екологічний тощо). При цьому відбір найбільш бажаних інноваційних рішень має здійснюватися відповідно до сукупності показників; через суперечливість цільових установок учасників інноваційних проектів впливає необхідність розробки компромісних інноваційних рішень; тривалий термін окупності інноваційних проектів і динамічний характер змін зовнішніх і внутрішніх умов здійснення інноваційної діяльності в масштабах держави.

Глобальне поширення комп'ютерних і телекомунікаційних технологій нині зумовило системну трансформацію соціуму, перехід від індустріального суспільства до постіндустріального. Перехідний стан супроводжується системною кризою: йде

переосмислення ціннісних орієнтирів, філософських підстав буття; спостерігається поворот у бік прагматизму, цинізму, бездуховності, одновимірності, які характеризують соціальне буття; відбувається втрата людського в людині.

У сучасній філософії обговорюється питання про «смерть суб'єкта» в зв'язку з тим, що людина сприймається як «одновимірний суб'єкт», безособова функція суспільства. Відчуження сучасної людини від реального життя, її ізоляція призводять до того, що люди починають ставитися один до одного як до засобу, руйнуються стосунки, втрачається сенс спільності життя.

Сучасний етап розвитку суспільних відносин зазвичай переконує у необхідності ескалації феномену інноватики, без якої вже важко утримувати лідерство, а певний баланс товариськості у стосунках вже не вберегти (динамізм рівноваги вимагає неупинного розвитку). Настав час відмовитися від занадто вузького розуміння інновації як явища.

«Сьогоднішній європейський державний сектор перебуває на перехресті, ставлячи перед собою складні економічні та економічні проблеми: соціальні умови, інституційні зміни та глибокий вплив нових технологій»¹³.

Слід зауважити в інновації не автоматизм освоєння нових наукових знань промисловістю і переведення витрат на дослідження в економічний прибуток а силу стратегічного застосування інноваційного ефекту. Це означає необхідність зміщення акценту на стратегії розвитку, а не просто на дослідженнях, як таких. «Дослідження життєво необхідні, якщо вони є частиною стратегії»⁹.

Таке зміщення акцентів щодо перегляду і переформулювання інноваційної політики вимагає необхідності інтерпретації феномену інноватики. Невпинний суспільно-технічний розвиток, розвиток індивідуальної здатності побачити і вирішити проблему, що ґрунтується на загальноосвітньому навчанні, науковій діяльності масового характеру, довічному самонавчанні — ось головна риса нашого часу, набута в ході широкого застосування методу *стратегічно форсованої інновації*.

Країни, які реалізували концепцію системного підходу до проведення інноваційної політики, зуміли за короткий історичний період часу створити ефективні національні інноваційні системи, що включають в себе механізми взаємодії держави, бізнесу, науки та освіти та врешті домоглися загальної наукоємності продукції та її конкурентоспроможності на світовому ринку.

Суть саморозвитку людини і суспільства полягає у підвищенні цієї здатності шляхом форсованої інновації, найважливішим ефектом якої треба, ймовірно, все ж вважати не економічну віддачу, а зворотний позитивний ефект інноваційного розвитку: від результату до людини-творця, тобто — саморозвитку людини⁷.

¹³ Liikanen E. eGovernment for Europe's public services of the future / E. Liikanen // Inaugural Lecture of the 2003–2004 Academic Year, University of Catalunya, Barcelona. — 2003. — С. 16–17.

⁹ Liikanen E. Updating Europe's Approach to Innovation [Електронний ресурс] / E. Liikanen // Innovation & Technology Transfer Special edition ; The European Commission Innovation Directorate. — Luxemburg. April 2003. — Р. 1. — Режим доступу : <http://www.cordis.lu/itten>.

⁷ Санто Б. Сила інноваційного саморозвитку / Б. Санто // Інновації. — 2004. — № 2. — С. 5–15.

Стратегія інноваційного розвитку означає періодичне перевищення власних умов з метою придбання і збереження технологічної переваги. Однак ні високоякісне навчання і відмінне стажування, ні наукові дослідження вищого рівня, ні набутий глибокий професійний досвід до такої стратегії не приведе⁸.

Інноватика у широкому розумінні — дуже складне явище, яке потребує особливого підходу, розуміння і різнобічних заходів. У сучасній філософії з'явилися різні варіанти концепцій прогресу, сенсу, творення, творчості в житті людини і соціуму. Їх автори розглядають ці концепції в аспекті постмодерної естетизації життя сучасного суспільства, набамперед, сфери повсякденності.

Найбільш активно ця проблематика обговорюється в англomовній філософії, перш за все в постаналітичній філософії США; вона виникає на перетині найважливіших, досліджуваних в її рамках тем: філософія як «мистецтво життя», співвідношення перфекціонізму і демократії, нарративні практики самоконструювання, проблема автономії людини тощо. В цілому постмодернізм постає сьогодні як особливий духовний стан і настрої, як спосіб життя і культура і навіть як якась епоха, яка поки ще тільки починається і яка, мабуть, стане перехідною.

Розвиток демократії сприяє посиленню індивідуалізації та підвищенню цінності досвіду кожного члена суспільства. Високий рівень інформації породив мультикультуралізм, стали відомі різні техніки експериментування з індивідуальністю¹.

У такому контексті «суб'єкт — це воля діяти і бути визнаним у якості автора». Як відзначає А. Турен, світ постмодерну у все більшою мірою співвідноситься з «суб'єктом, який є свобода»¹⁷. Це означає, що як принцип блага утверджується контроль, який індивід здатний здійснювати над своїми діями, над ситуацією, сприймати свої дії як частину власного особистого життя, тобто він — єдиний автор свого життя, він може все передбачити, спланувати, він є «цілераціональним».

Отже, інновацію можна замовити, купити, передбачити. Інноваційна діяльність — це мистецтво стратегії розвитку, творча діяльність, створення нововведення, що заперечує старе. Йдеться про розвиток системи громадських інститутів, розширення і диференціації сфер їх компетенції, уніфікації індивідів щодо інститутів, репресивних практик, побудованих за логікою контролю (все це суть тенденції, які інтенсивно виявляються в постмодерні).

Наприклад, з точки зору Ю. Хабермаса, системні імперативи надають суб'єкту чотири ролі: публічні ролі пересічного обивателя (громадянина) і одержувача соціальної допомоги та приватні ролі службовця і споживача¹¹.

⁸ Санто Б. Триединство знания и критерий превосходства / Б. Санто // Инновации. — 2007. — № 10. — С. 8–11.

¹ Бідзюра І. П. Мультикультуралізм: сутність явища та основні проблеми / І. П. Бідзюра, Т. Ю. Абдулкеримов // Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. — 2014. — № 1. — С. 5–11.

¹⁷ Touraine A. New paradigm for understanding today's world / A. Touraine // Polity. — 2007. — 204 с.

¹¹ Habermas J. Political communication in media society: does democracy still enjoy an epistemic dimension? The impact of normative theory on empirical research / J. Habermas // Communication theory. — 2006. — Т. 16. — № 4. — С. 411–426.

Інакше кажучи, суб'єкт стає клітинкою в матриці соціальної детермінації, більш того, сама ідея суб'єкта є соціальним конструктом, який формується соціальними дискурсами. Інноватика — не економічна категорія, вона більшою мірою психологічний ефект, інженерне і філософське поняття, явище саме по собі. Навмисне створення технічної переваги є інженерним завданням. Рішення такого завдання може бути і річчю випадковою, але, насамперед, воно залежить від здібностей, освіти, мотивації, волі і консолідації особистісних якостей людини, а не від показників достатку.

Здатність особистості перевершити себе потрібно вміти побачити, виділити, підтримати шляхом навчання, заохочення, формування для цієї особистості доброзичливого для творчості середовища. Творчі пориви особистості можна і потрібно зустріти овацією. Творчі можливості людини не слід розглядати як щось вторинне, додаткове, як побічний фактор основної економічної діяльності, її залишок. Інноваційно активна особистість заперечує навичку, звичну, добре відпрацьовану репродуктивну діяльність, на користь більш продуктивної, модерної, постмодерної технології.

Справжня, а не уявна інновація — це процес часто болючий як для новатора, так і для суспільства. З цієї причини інновацію на початку, як правило, зустрічають негативно. Громадський клімат навколо справжньої інновації, атмосфера, система цінностей, ставлення до новатора можуть бути як сприятливими, заохочувальними, якщо їх спеціально створити і підтримувати, так і байдужими або навіть ворожими.

Така аксіоматика постмодерної культури, що наділила суб'єкта автономією та індивідуальністю, яка водночас відкрита для різних форм соціального детермінізму як поширення тотальних форм, що призводить до виникнення нових залежностей, «зникнення особистості», появи «системи без авторів», персоналізації (в значенні спустошення) і, нарешті, «смерті індивідуального Я», що розчиняється в лінгвістичних конструкціях і конгломератах соціальних відносин.

Все більша формалізація всіх соціальних сфер особливо помітна у великих містах, що тягне за собою і призводить до знеособлення, анонімності життєвого середовища, яке може сприйматися як небезпечне і вороже.

Ще Г. Зіммель вказував, що міста, «об'єктивуючи культуру», зменшують шанси продемонструвати індивідуальність¹⁵.

Т. Адорно говорив про той самий ефект, пов'язаний з високим рівнем стандартизації в сучасному суспільстві масового споживання. Індивіди, які становлять масове суспільство, відрізняються більш слабким «Я», нездатним до незалежності, соціальної солідарності, їх відрізняє ослаблена емоційна прив'язаність до інших з одночасним прагненням до конформної поведінки.

¹⁵ Simmel G. Die Gro ß te und das Geistesleben / G. Simmel // Aufs tze und Abhandlungen 1901–1908: 8 Bd. — Frankfurt : Suhrkamp, 1995. — Bd. 7. — S. 116–131.

При цьому таке «нарцисичне Я» виявляється надзвичайно чутливим щодо навіювань і легко потрапляє під вплив реклами, авторитетних лідерів тощо¹².

Стратегічний підхід відрізняється від повсякденної діяльності прагненням і далекоглядністю, підпорядкуванням сьогоднішньої мети ідеалу саморозвитку, підбором оптимальних сценаріїв і умінням переходити від одного сценарію саморозвитку до наступного в найбільш сприятливий, з точки зору розвитку, момент.

Така стратегія передбачає наступ, просування вперед, нарощування своїх переваг, а не просто виживання. *Стратегічний підхід* розглядає інновацію як метод активного підвищення здатності людини виділяти і вирішувати проблеми, можливість розвитку проблемно-вирішальної здатності особистості, еволюцію її інтелекту, що можна визначити як *інноваційний інтелект*.

Виходячи з розуміння інновації як *комплексного процесу створення, поширення і використання нового практичного засобу (нововведення) для задоволення людських потреб, що міняються в ході розвитку соціокультурних систем*, можна зробити висновок про те, що людина для успішної інноваційної діяльності змушена розвивати свій інтелект в трьох напрямках: аналітичному, творчому і практичному. Перераховані аспекти інтелекту досліджені в ряді робіт, зокрема, в роботах Дж. Стернберга, який оперує поняттям «інтелект успіху», визначаючи його в свою чергу як «аналітичний, творчий і практичний інтелект»¹⁶.

Постмодернізм закликає вчених приєднатися до сум'яття культурного життя — стати активним учасником конструювання культури. Замість того, щоб говорити про психологію постмодерну, говорить про те, яким це може стати. «Треба знайти сміливість подолати бар'єри здорового глузду, вводячи нові форми теорії, інтерпретації, інтелектуальності»¹⁰.

У зв'язку з цим К. Gergen пропонує поняття «генеративної теорії», покликаної подолати конвенційність мислення і таким чином відкрити нове альтернативне мислення і дію. На його думку, за допомогою такого теоретизування вчені можуть зробити свій внесок у форми культури розуміння, об'єднання символічних ресурсів, доступних людям в їхньому безпосередньому житті. Постмодерна психологія намагається поєднати психологів і суспільство¹⁰.

Інноваційний інтелект особистості це спосіб мислення, який дає змогу усвідомити і проаналізувати соціокультурні суперечності, а також згенерувати ідею їх творчого вирішення, відсутню на попередніх стадіях розвитку культури, після чого з урахуванням можливих наслідків сприяти її соціалізації в культурі. Людина з розвиненим інноваційним інтелектом знаходиться на такій висоті інтелектуального розвитку, яка дає змогу їй виявити в собі першочергово

¹² Horkheimer M. The culture industry: enlightenment as mass deception / M. Horkheimer, T. W. Adorno // Media and cultural studies : Keywords. — 2001. — С. 71–101.

¹⁶ Sternberg R. J. Cognitive psychology / R. J. Sternberg, K. Sternberg. — Nelson Education, 2016. — 272 с.

¹⁰ Gergen K. J. Realities and relationships: soundings in social construction. K. J. Gergen // Harvard university press. — 2009. — S. 113–128.

важливу здатність саморозвитку шляхом інтелектуального вдосконалення і створення технічних нововведень.

Інноваційне суспільство — це високоінтелектуальне суспільство в глобальних масштабах, шлях тих людей, які обрали метою і формою своєї діяльності невинне інтелектуальне пізнання, — це шлях, де сенс життя визначається підвищеною інтелектуальною діяльністю, прагненням реалізувати власні ідеї.

Можна вважати, що абсолютно чистою формою підвищеної інтелектуальної діяльності є наукова діяльність і, насамперед, у сфері фундаментальних досліджень. Знання та фундаментальне знання є сутністю людської діяльності, тим, що робить людину людиною. «Навряд чи є сьогодні сенс дотримуватися застарілих трафаретів: не рутинна праця зробила людину людиною, а, перш за все, її унікальна здатність пізнавати саму себе і навколишній світ, а також застосовувати силу свого інтелекту в інновації»⁷.

Нерідко виникає питання: у що нам «обходиться» і що ми маємо від такої глибинної інтелектуальної діяльності — це питання бухгалтера, касира, але не далекоглядного стратега. З погляду стратегії інноваційного розвитку, інноваційний потенціал має бути тотожним не лише економічному ефекту, а, насамперед, уособленню «ідеєздатності» як окремої людини, так і колективів в цілому.

Стратегія форсованого інноваційного розвитку може досягати рівня промислового використання в рамках окремих організацій, оскільки в них були створені сприятливі умови для безперешкодного прояву здібностей, були надані можливості щодо поширення придбаної інноваційної культури. Загальний культурний рівень суб'єкта соціуму діє як фактор усереднення і видатним досягненням, як правило, не сприяє.

У такому контексті ідея М. Фуко про перетворення свого «Я» на витвір мистецтва тим самим отримує несподіване втілення. Головною характеристикою «естетичного життя», з точки зору Р. Рорті, є його радикальна новизна, постійний пошук кращих форм втілення свого «Я», оскільки, лише змінюючи самого себе, можна насолодитися життям. У такій ситуації питання суб'єктності сучасної людини — це питання граничної індивідуалізованості (на тлі вкрай ускладненої можливості індивідуальності) його існування¹⁴.

Сучасне суспільство не може адекватно сприйматися і, отже, не може бути і керованим на підставах існуючих, тобто вчорашніх, суспільних цінностей без розуміння ідеалів і цілеспрямованості інноваційних стратегій. Розвиток суспільства, в якому прийняті *стратегії форсованого інноваційного розвитку*, — це процес розгортання можливостей особистості та всього суспільства.

Таким чином, ні імовірнісний відбір, ні поступове нагромадження структур від простого до складного, ні просто міра забезпечення і підтримки

⁷ Санто Б. Сила инновационного саморазвития / Б. Санто // Инновации. — 2004. — № 2. — С. 5–15.

¹⁴ Rorty R. Philosophy and the Mirror of Nature / R. Rorty // Princeton University Press. — 2009. — 21 с.

існування, ні збільшення (підсилення) влади, як би звичні ці поняття не були, не відповідають критеріям суспільно-технічного прогресу і особливо критеріям саморозвитку. Найбільш активною формою суспільно-технічного прогресу, безумовно, є інновація як процес розгортання здібностей індивідуумів — суб'єктів суспільного прогресу і державного розвитку в цілому.

Висновки й перспективи подальших досліджень у цьому напрямі

Інновації та інноваційна діяльність стають ключовими факторами успіху на глобальному ринку, необхідними умовами технологічної переваги, головними інструментами конкурентної боротьби. Саме знання та інновації становлять головний предмет конкуренції і відтворюють основну частину вартості продукції великих інтегрованих корпоративних структур.

Однак у сфері інноваційної діяльності є відсутність конкретики і безліч неточностей у трактуванні і розумінні суті явищ і процесів. Це пояснюється недостатньою розробкою наукових основ, термінологічного та понятійного апаратів феномену інноватики в межах діяльності. Очевидно, що подальша розробка наукових підходів до управління інноваційними процесами, до аналізу й оцінки інноваційного потенціалу вимагає глибокого дослідження сутності та генезису феномену інноватики.

Список використаних джерел

1. Бідзюра І. П. Мультикультуралізм: сутність явища та основні проблеми / І. П. Бідзюра, Т. Ю. Абдулкеримов // Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. — 2014. — № 1. — С. 5–11.
2. Бондарчук Н. В. Соціальна складова державної політики розвитку інноваційного потенціалу України / Н. В. Бондарчук // Економіка та держава. — 2011. — № 5. — С. 126–128.
3. Головатюк В. М. Інвестиційна привабливість інноваційної сфери в контексті світового економічного розвитку / В. М. Головатюк // Наука та наукознавство. — 2012. — № 2. — С. 43–61.
4. Загородній А. Г. Інновації як об'єкт стратегічного аналізу / А. Г. Загородній // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — № 9(111). — С. 120–126.
5. Маслюківська А. О. Основні наукові підходи до визначення сутності та складових інноваційної діяльності, її місце в інноваційному процесі та особливості реалізації / А. О. Маслюківська // Проблеми науки. — 2012. — № 4. — С. 21–27.
6. Михайловська О. В. Шляхи розбудови інформаційної інфраструктури України та інтеграція у глобальний інноваційно-інвестиційний процес / О. В. Михайловська // Формування ринкових відносин в Україні. — 2009. — № 11. — С. 39–45.
7. Санто Б. Сила інноваційного саморозвиття / Б. Санто // Інновації. — 2004. — № 2. — С. 5–15.

8. Санто Б. Триединство знания и критерий превосходства / Б. Санто // *Инновации*. — 2007. — № 10. — С. 8–11.
9. Liikanen E. Updating Europe's Approach to Innovation [Электронный ресурс] / E. Liikanen // *Innovation & Technology Transfer Special edition*; The European Commission Innovation Directorate. — Luxemburg. April 2003. — P. 1. — Режим доступа : <http://www.cordis.lu/itten>.
10. Gergen K. J. Realities and relationships: soundings in social construction. K. J. Gergen // *Harvard university press*. — 2009. — S. 113–128.
11. Habermas J. Political communication in media society: does democracy still enjoy an epistemic dimension? The impact of normative theory on empirical research / J. Habermas // *Communication theory*. — 2006. — Т. 16. — № 4. — С. 411–426.
12. Horkheimer M. The culture industry: enlightenment as mass deception / M. Horkheimer, T. W. Adorno // *Media and cultural studies : Keywords*. — 2001. — С. 71–101.
13. Liikanen E. eGovernment for Europe's public services of the future / E. Liikanen // *Inaugural Lecture of the 2003–2004 Academic Year, University of Catalunya, Barcelona*. — 2003. — С. 16–17.
14. Rorty R. *Philosophy and the Mirror of Nature* / R. Rorty // *Princeton University Press*. — 2009. — 21 с.
15. Simmel G. *Die Großstadt und das Geistesleben* / G. Simmel // *Aufsätze und Abhandlungen 1901–1908: 8 Bd.* — Frankfurt : Suhrkamp, 1995. — Bd. 7. — S. 116–131.
16. Sternberg R. J. *Cognitive psychology* / R. J. Sternberg, K. Sternberg. — Nelson Education, 2016. — 272 с.
17. Touraine A. *New paradigm for understanding today's world* / A. Touraine // *Polity*. — 2007. — 204 с.

**Anastasiya Solomka,
Tamara Solomka**

THE PROBLEM OF INNOVATICS ON TEREN POST-NON-CLASSICAL PARADIGM

The necessity in modern, dynamic society in the conditions of hard competition is substantiated the decision of the question of introduction of innovations in different spheres of activity, as well as problems of management of this process. It is established that the real situation in Ukraine shows that there is no stable development of the national economy sectors, their tendency to unjustified unbalance due to internal problems, the country's inability to implement structural reorganization of all sectors of the national economy in accordance with the requirements of the modern technological technological paradigm. The general definition of innovation as a complex phenomenon is presented, which requires a special approach, understanding and various measures. Innovation activity is defined as an art of development strategy, creative activity, creation of innovation, development of a system of public institutions, expansion and differentiation of their areas of competence, Analysis of innovation in accordance with postmodern rhetoric, where the subject becomes a cell in the matrix of social determination, and the idea of the subject is a social construct, formed by social discourses. Innovation is not an economic category, it is more of a psychological effect, engineering and philosophical notion, a phenomenon in itself. The understanding of innovation as an integrated process of creating, distributing and using a new practical means (innovation) is established to meet the human needs that are changing during the development of socio-cultural systems. It is determined that the most active form of social and technological progress is innovation as a process of deploying the abilities of individuals — subjects of social progress and state development in general. Based on the understanding of innovation as an integrated process of creating, disseminating and using a new practical tool (innovation) to meet human needs that change in the course of the development of socio-cultural systems, it is concluded that a person for successful innovation activity is forced to develop his intellect in three directions: Analytical, creative and practical, due to the improvement of innovation intelligence.